

ข้อมูลสินค้า (ข้าวโพดหวาน)

การผลิตของไทย

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549
1. จำนวนคร้วเรือน (คร้วเรือน)	-	-	-	-	-
2. พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	233,753	213,256	170,705	-	-
3. ผลผลิตทั้งเปลือก (ตัน)	387,452	327,232	256,242	-	-
4. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก./ไร่)	1,745	1,648	1,796	-	-
ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร					
5. แหล่งผลิตที่สำคัญ	<p>ภาคตะวันตก : กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี</p> <p>ภาคเหนือ : เชียงใหม่ เชียงราย กำแพงเพชร</p> <p>ภาคกลาง : ปทุมธานี สระบุรี</p> <p>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : นครราชสีมา</p> <p>ภาคตะวันออก : จันทบุรี สระแก้ว</p> <p>ภาคใต้ : สุราษฎร์ธานี สงขลา นครศรีธรรมราช</p>				
6. พันธุ์ที่นิยมปลูก	พันธุ์ลูกผสม				
7. ฤดูกาลผลิต	ปลูกได้ตลอดปีในแหล่งที่มีน้ำเหมาะสม				
8. ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	-	-	3,618.54	-	--
(บาท/กก.)	-	-	2.38	-	-
9. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)	-	-	3,420	-	-
10. ผลตอบแทน (บาท/ไร่)	-	-	5,208	-	-
11. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ไร่)	-	-	1,590.12	-	-
12. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/กก.)	-	-	1.04	-	-
10. ผลตอบแทนสุทธิ (บาท/ตัน)	-	-	1,040	-	-
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร					
11 มาตรฐานของสินค้า	<p>มาตรฐานสินค้าข้าวโพดหวาน</p> <p>สำนักงานมาตรฐานสินค้าและระบบคุณภาพสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ อยู่ระหว่างดำเนินการร่างมาตรฐานข้าวโพดฝักหวาน</p> <p>มาตรฐานข้าวโพดหวานที่โรงงานอุตสาหกรรมภายในประเทศไทยต้องการในปัจจุบันมีลักษณะดังนี้</p> <p>1. เป็นฝักที่ได้จากต้นที่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีรอยทำลายของโรคหรือแมลง</p>				

	<ol style="list-style-type: none"> 2. ขนาดฝักสดปอกเปลือกควรมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 4 - 5 เซนติเมตร ความยาว 12 – 18 เซนติเมตร น้ำหนัก 200 – 500 กรัมต่อฝัก 3. ฝักรูปทรงกระบอก มีขนาดโคนและปลายฝักแตกต่างกันไม่เกิน 0.5 เซนติเมตร 4. เมล็ดเรียงเป็นระเบียบ 14 – 16 แถว แถวหนึ่งมี 30 – 40 เมล็ด 5. เส้นไหมควรหลุดจากเมล็ดได้ง่ายและไม่ติดค้างตามร่องเมล็ด 6. สีเมล็ดสม่ำเสมอทั้งฝักและตรงตามพันธุ์ 7. ชั่งมีขนาดเล็ก 8. ความหวานไม่ต่ำกว่า 14 องศาบริกซ์ ควรลดลงอย่างช้า ๆ และคงความหวานได้ไม่ต่ำกว่า 36 ชั่วโมง
<p>12 การพัฒนาสินค้า</p>	<p><u>สถานการณ์ของไทย</u></p> <p>ข้าวโพดหวานเป็นพืชเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทย ปลูกง่าย อายุเก็บเกี่ยวสั้น ให้ผลตอบแทนสูง สามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศหลากหลายรูปแบบ เช่น ฝักสดแช่แข็ง ชนิดเมล็ดบรรจุกระป๋อง และคริมข้าวโพด เป็นต้น เป็นสินค้าที่ประเทศไทยส่งออกมากเป็นอันดับที่ 4 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และฮังการี และมีแนวโน้มที่จะก้าวขึ้นเป็นอันดับที่ 3 ในไม่ช้านี้ ยอดการส่งออกข้าวโพดหวานและผลิตภัณฑ์ของไทยได้เติบโตอย่างก้าวกระโดดมาโดยตลอด จากปริมาณการส่งออก 500 กว่าตัน มูลค่ารวม 10 กว่าล้านบาทในปีแรก ได้เติบโตเป็นมากกว่า 109,200 ตัน มูลค่ารวม 3,183 ล้านบาทในปี 2548 (ชนิดเมล็ดบรรจุกระป๋อง 103,402 ตัน มูลค่ารวม 3,015 ล้านบาท ชนิดฝักสดแช่แข็ง 5,798 ตัน มูลค่ารวม 168 ล้านบาท) และมีแนวโน้มที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต เนื่องจากข้อได้เปรียบของประเทศไทยที่สำคัญ 2 ประการเปรียบเทียบกับผู้ผลิตรายใหญ่อย่าง สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และฮังการี คือประเทศเหล่านี้มีฤดูกาลผลิตที่สั้น ประมาณ 60 วัน ในรอบ 1 ปี เนื่องจากข้าวโพดหวานเป็นพืชที่ต้องการแสงมาก ส่วนข้อที่ได้เปรียบที่สำคัญอีกประการ คือ ค่าขนส่งทางเรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ได้หันที่มีความต้องการนำเข้าสินค้าข้าวโพดหวานในปริมาณมาก อย่างไรก็ตามการเติบโตของอุตสาหกรรมก็ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควบคู่ไปด้วย เช่น การ</p>

	<p>ปรับปรุงสายพันธุ์ ต้องคำนึงถึงความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการสายพันธุ์ที่เพาะปลูกง่าย มีความแข็งแรง ด้านทานโรคแมลง เพราะโรงงานอุตสาหกรรมต้องการคุณภาพของฝักข้าวโพดหวานที่เก็บความสดไว้ได้นาน มีสัดส่วนของเมล็ดข้าวโพดในอัตราที่สูง ขณะที่ผู้บริโภคต้องการสินค้าที่มีรสชาติหวานและมีกลิ่นหอม นอกจากนี้ต้องมีการพัฒนาจัดการตามหลักเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ปราศจากสารพิษตกค้าง สอดคล้องกับข้อกำหนด GAP และ Food Safety ตลอดจนการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ด้านโรงงานและผู้ส่งออกต้องทำงานด้านการส่งเสริมวัตถุดิบอย่างสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีสู่เกษตรกร ตลอดจนพัฒนาวิจัยผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐาน GMP HACCP สำหรับภาครัฐต้องช่วยสนับสนุนผู้ที่เกี่ยวข้องในวงจรการผลิตและกำหนดกติกาในบางเรื่องที่ต้องควบคุม เช่น มาตรฐานของสินค้าเพื่อยกระดับของอุตสาหกรรม</p>
--	---

การผลิตของโลก

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549-
พื้นที่เพาะปลูก (ล้านไร่)	-	-	-	-	-
ผลผลิต (ตัน)	8.70	8.77	-	-	-
ที่มา : สมาคมปรับปรุงและขยายพันธุ์แห่งประเทศไทย (ดร.ทวีศักดิ์ ภู่อล้า)					
แหล่งผลิตที่สำคัญ	<p>อเมริกาเหนือ : สหรัฐอเมริกา แคนาดา เม็กซิโก</p> <p>อเมริกาใต้ : บราซิล อาร์เจนตินา</p> <p>ยุโรป : ฝรั่งเศส อิตาลี ฮังการี สเปน</p> <p>โอเชียเนีย : ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์</p> <p>เอเชีย : ไทย ญี่ปุ่น จีน ไต้หวัน เกาหลี</p>				
พันธุ์ที่นิยมปลูก	พันธุ์ลูกผสม				

การใช้ภายในประเทศ

1. เพื่อการบริโภค	2545	2546	2547	2548	2549
1) ลักษณะการบริโภค	บริโภคในรูปฝักสด				
2) ราคาที่เกษตรกรขายได้ (ฝักสด)					
- ทั้งเปลือก (กก./บาท)	-	-	3.42	-	-
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร					

2. เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอื่น	-	-	-	-	-
3. การนำเข้า					
3.1 เพื่อการบริโภค 1) ลักษณะการบริโภค	ชนิดฝึกสดและชนิดบรรจุกระป๋อง				
4. ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	ชนิดฝึกสด นำเข้าจากประเทศจีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อินโดนีเซีย ชนิดบรรจุกระป๋อง นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ใต้หวัน จีน ออสเตรเลีย				
4.1 ลักษณะสินค้า	ชนิดฝึกสดแช่แข็ง และชนิดบรรจุกระป๋อง				
4.2 สถิติการนำเข้าข้าวโพดหวาน	2545	2546	2547	2548	2549
ฝึกสดแช่แข็ง					มค.-กพ.49
- ปริมาณ (ตัน)	40.34	1.41	36.83	75	681 กก.
- มูลค่า (ล้านบาท)	4.83	0.51	3.16	3.93	0.14
บรรจุกระป๋อง					มค.-กพ.49
- ปริมาณ (ตัน)	25.67	41.86	5.08	25.02	500 กก.
- มูลค่า (ล้านบาท)	1.31	0.89	0.29	2.13	0.28
ที่มา : กรมศุลกากร					

การส่งออก

รายการ	2545	254	2547	2548	2549
1. ภาพรวม					
- การค้าโลก	ระหว่างผู้ผลิตข้าวโพดหวานรายใหญ่ของโลกเทียบกับประเทศไทย				
	1. ปริมาณผลผลิตปี				
	- สหรัฐอเมริกา 3 ล้านตัน				
	บรรจุกระป๋อง 1.4 ล้านตัน (46 %)				
	ฝึกสดแช่แข็ง 1.6 ล้านตัน (54 %)				
	แนวโน้ม : พื้นที่เพาะปลูกลดลงเนื่องจากพืชแข่งขันมีราคาดีกว่าและโรงงานควบกิจการกันในช่วง 3 – 4 ปี ที่ผ่านมา				
	- ยุโรป 0.7 ล้านตัน				
	บรรจุกระป๋อง 0.62 ล้านตัน (88 %)				
	ฝึกสดแช่แข็ง 0.08 ล้านตัน (12 %)				
	แนวโน้ม : พื้นที่เพาะปลูกขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โคนเฉพาะในประเทศ อังการี และรัสเซีย				

	<p>- ไทยมากกว่า 0.2 ล้านตัน บรรจุกะป๋องมากกว่า 90 % ฝักสดแช่แข็งน้อยกว่า 10 % แนวโน้ม : พื้นที่เพาะปลูกยังมีโอกาสขยายตัวตามภาวะอุตสาหกรรม</p> <p>2. ผู้ผลิตรายใหญ่</p> <p>- สหรัฐอเมริกา SENECA ประมาณ 50 % Del Monte 20 – 25 % Lake Side 12 – 15 %</p> <p>- ยุโรป ฝรั่งเศส ได้แก่ Bonduelle , Daucy , Green Giant อังการี</p> <p>- ไทย แพนอินเตอร์ฟู้ด ไวต้าฟู้ด ริเวอร์แควอินเตอร์เนชั่นแนล อุตสาหกรรมอาหาร ชันสวีท มาลีสามพราน (รวมกันแล้วมากกว่า 70 %)</p> <p>3. ตลาดส่งออก (บรรจุกะป๋อง)</p> <p>- สหรัฐอเมริกา ปริมาณ มากกว่า 140,000 ตัน มูลค่า มากกว่า 4,800 ล้านบาท ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี</p> <p>- ยุโรป ฝรั่งเศส ปริมาณ มากกว่า 110,000 ตัน มูลค่า มากกว่า 5,800 ล้านบาท อังการี ปริมาณมากกว่า 140,000 ตัน มูลค่า มากกว่า 4,600 ล้านบาท ส่วนใหญ่จะบริโภคจะบริโภคภายในยุโรปด้วยกันเองเป็นหลัก โดยฝรั่งเศส และอังการีเป็นผู้ส่งขายไปยังประเทศอื่น ๆ</p>
--	---

	<p>- ไทย</p> <p>ปริมาณมากกว่า 90,000 ตัน</p> <p>มูลค่ามากกว่า 2,600 ล้านบาท</p> <p>ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ ใต้หวัน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สเปน ญี่ปุ่น และสวีเดน รวมกันแล้วมากกว่า 50 %</p> <p>4. โครงสร้างต้นทุนเมื่อเทียบกับไทย</p> <p>- สหรัฐอเมริกา</p> <p>ข้าวโพดหวาน ต่ำกว่า</p> <p>กระป๋อง สูงกว่า</p> <p>ต้นทุนรวม สูงกว่า</p> <p>- ยุโรป</p> <p>ข้าวโพดหวาน ใกล้เคียง</p> <p>กระป๋อง สูงกว่า</p> <p>ต้นทุนรวม สูงกว่า</p> <p>- ไทย</p> <p>ข้าวโพดหวาน แนวโน้มสูงขึ้น</p> <p>กระป๋อง ปรับตัวสูงขึ้นมาก</p> <p>ต้นทุนรวม สูงขึ้น</p>				
- ส่วนแบ่งการตลาดของไทย (%)	2545	2546	2547	2548	2549
	4	4	4	4	-
ที่มา : สมาคมปรับปรุงและขยายพันธุ์แห่งประเทศไทย (ดร.ทวิศักดิ์ ภู่อำ)					
2. ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	<p>ตลาดบรรจุกระป๋อง 10 อันดับแรกที่นำเข้าหวานจากไทย สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ ใต้หวัน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สเปน ญี่ปุ่น และสวีเดน</p> <p>ตลาดฝักสดแช่แข็ง 10 อันดับแรกที่นำเข้าจากไทย ใต้หวัน ญี่ปุ่น เบลเยียม มาเลเซีย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา เดนมาร์ก เวียดนาม สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกาฮับอิมิเรตส์</p>				
2.1 ลักษณะสินค้า	<p>- ข้าวโพดหวานชนิดฝักสดแช่แข็ง</p> <p>- ข้าวโพดหวานชนิดบรรจุกระป๋อง</p>				

2.2 สถิติการส่งออกข้าวโพดหวาน	2545	2546	2547	2548	2549
ฝักสดแช่แข็ง					(มก.-กพ.49)
- ปริมาณ (ตัน)	1,181	1,314	5,094	5,798	0.34
- มูลค่า (ล้านบาท)	52	44	114	168	12
บรรจุกระป๋อง					(มก.-กพ.49)
- ปริมาณ (ตัน)	57,433	76,100	95,806	103,402	4,192
- มูลค่า (ล้านบาท)	1,581	2,078	2,709	3,015	131
ที่มา : กรมศุลกากร					
2.3. ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการส่งออก (ภายใน/ไม่ใช่ภายใน)	เนื่องจากข้าวโพดหวานเป็นพืชที่ต้องการแสงมากทำให้ประเทศไทยสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี มีผลผลิตป้อนโรงงานอุตสาหกรรมสม่ำเสมอและมีค่าขนส่งทางเรือที่ต่ำกว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ได้หวั่นที่มีความต้องการนำเข้าสินค้าข้าวโพดหวานในปริมาณมาก				
2.4. ปัจจัยเหนี่ยวรั้งต่อการส่งออก (ภายใน/ไม่ใช่ภายใน)	สินค้าที่ส่งไปจำหน่ายในตลาดยุโรป โดยเฉพาะสินค้าข้าวโพดหวาน เมื่อรวมค่าขนส่งและภาษีแล้วยังต่ำกว่าสินค้าข้าวโพดหวานของกลุ่มผู้ผลิตสหภาพยุโรป (EU) ทำให้มีการกีดกันด้านการค้าโดยนำเรื่องการกำหนดนำเข้าสินค้าเกษตรและโควตาการนำเข้ามาใช้เป็นมาตรการควบคุมกลไกการตลาดสินค้าเกษตรจากประเทศไทย				
3. ประเทศคู่แข่งที่สำคัญ	สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส ฮังการี				
3.1 ลักษณะสินค้า	ชนิดฝักสดแช่แข็ง และชนิดบรรจุกระป๋อง				
3.2 นโยบายการผลิต – การตลาด	<p><u>ด้านการผลิต</u></p> <ol style="list-style-type: none"> กำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจ (Agro Economic Zone) ที่เหมาะสมสำหรับข้าวโพดหวานทั้งด้านพื้นที่และด้านตลาด สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านสนพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดหวาน รวมถึงเครือข่ายโรงงานอุตสาหกรรมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ปลูกของเกษตรกร สร้างกลุ่มและเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตข้าวโพดหวานในเขตเกษตรเศรษฐกิจ <p><u>ด้านการแปรรูป</u></p> <ol style="list-style-type: none"> สนับสนุนขยายโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวโพดหวานไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับพื้นที่ปลูกใหม่ สนับสนุนการขยายการใช้ข้าวโพดหวานไปยังอุตสาหกรรมแปรรูปอื่น ๆ 				

	<p>3. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนากระบวนการแปรรูปข้าวโพดหวาน เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ</p> <p>ด้านการตลาด</p> <p>ตลาดในประเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างกลุ่มและเครือข่ายผู้ประกอบการธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรม ข้าวโพดหวาน 2. สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการตลาดของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ข้าวโพดหวานกับผู้ประกอบการธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมข้าวโพดหวาน 3. จัดระบบการผลิตข้าวโพดหวานของเกษตรกรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ เกษตรกร รวมการทำข้อตกลงซื้อขายการประกันราคาขั้นต่ำระหว่าง เกษตรกรกับโรงงาน <p>ตลาดต่างประเทศ</p> <p>สนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมข้าวโพดหวานให้มีการ จำหน่ายและส่งออกผลิตภัณฑ์ข้าวโพดหวานไปยังตลาดต่างประเทศ</p>
<p>3.3 ข้อได้เปรียบ – เสียเปรียบ (ภายใน/ไม่ใช่ภายใน) เมื่อเปรียบเทียบกับไทย</p>	<p>ข้อได้เปรียบ ที่สำคัญมี 2 ประการเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ผลิตราย ใหญ่อย่าง สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส และอังกฤษ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเทศไทยสามารถปลูกได้ตลอดปีทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาด และป้อนโรงงานอย่างสม่ำเสมอ ขณะที่ประเทศเหล่านี้มีฤดูกาลผลิตที่สั้น ประมาณ 60 วัน ในรอบ 1 ปี เนื่องจากมีอากาศหนาวเย็น 2. ค่าขนส่งทางเรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ได้หวั่นที่มีความต้องการนำเข้าสินค้าข้าวโพดหวานในปริมาณมาก <p>ข้อเสียเปรียบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต่างประเทศยังมีการอุดหนุนสินค้าภายในให้แก่เกษตรกรของ ตนเอง 2. หากกลุ่มผู้ผลิตของสหภาพยุโรป (EU) นำมาตรการกีดกันด้าน การค้า โดยนำเรื่องกำหนดการนำเข้าสินค้าเกษตรและโควตาการนำเข้า มา ใช้เป็นมาตรการควบคุมกลไกการตลาดสินค้าเกษตรจากประเทศ ไทยจะทำให้ไทยสูญเสียตลาดในกลุ่มประเทศยุโรป